

Д О

**СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ – ГР.СОФИЯ**

ОТГОВОРИ

**от Галатеея Петрова Ханджиева – Милева, кандидат за
заемане на длъжността административен ръководител –
председател на Окръжен съд - Добрич**

Относно: въпроси, зададени от г-жа Биляна Гяурова-Вегертседер –
директор на Български институт за правни инициативи

Уважаеми членове на Съдийската колегия на ВСС,

Уважаема госпожо Гяурова,

Във връзка с поставените към въпроси, давам следните отговори:

**1.Какво е Вашето мнение за течащата реформа на съдебната карта?
Запознати ли сте с разработените от ВСС четири модела за
преструктуриране? Следва ли да се взема предвид мнението на
административните ръководители и на обществеността при
прекрояването на съдебната карта? Ще доведе ли промяната в
съдебната карта до по-равномерна натовареност?**

Изменение на съдебната карта е необходимо. Сега съществуващата съответства на обществено – икономическите и демографски условия от преди много години, които условия понастоящем са коренно различни. Съдът е призван да даде правосъдие - качествено, своевременно, прозрачно, достъпно. Считам, че това трябва да е изходната позиция при преценка на необходимостта от реформа на съдебната карта и на начина за нейното осъществяване. Запозната съм с предложените четири модела за реформа и намирам, че първи и четвърти модел могат да отговорят на необходимостите. Личните ми предпочитания са за четвъртия модел, като тук ще си позволя да посоча, че мнението ми се споделя от повечето съдии от нашия съдебен район. Моделът дава възможност за постигане на нормална и приблизително еднаква натовареност за всички съдии от равни по степен съдилища. Това е справедливо, ще разреши проблемите със свръхнатоварването в големите и с невъзможността за специализация по материя в малките съдилища, ще разреши съществуващи и предстоящи кадрови проблеми. Същевременно моделът няма да засегне достъпа до правосъдие, напротив, той ще бъде изведен на по-високо, съвременен ниво

чрез използване на новите технологии, с видеоконферентно провеждане на заседания, с обмен на документи и дела по електронен път, създаване на електронни документи. Много от тези възможности са вече законодателно уредени, други предстои да бъдат въведени в закона, а моделът предвижда и служебно съдействие за осъществяване на достъпа до правосъдие по новите начини. Действително, четвъртият модел за реформа на съдебната карта предполага по-голям финансов ресурс, най-вече в началния етап при въвеждането му. Считам обаче, че основната цел на реформата следва да бъде гарантирането на едно съвременно правосъдие, а финансовият показател /без да го омаловажавам/ трябва да е със съпътстващо значение. Моделът предполага и законодателни изменения, но те не са значително повече отколкото при останалите, а и съдебната карта би трябвало да се реформира не за днешния ден, а с визия за бъдещето.

2. Резултатите от изследването „Нагласи на магистратите към създаването на механизъм за търсене на дисциплинарна и наказателна отговорност на главния прокурор, председателя на ВКС и председателя на ВАС“, проведено по поръчка на БИПИ през 2019г., показват, че 54.5% от прокурорите и 67% от съдиите подкрепят промяната на чл.126 ал.2 от КРБ по отношение функциите на главния прокурор. Вие виждате ли перспектива и необходимост от такава промяна? Кой, според Вас, би могъл да извършва независимо разследване срещу главния прокурор, председателя на ВКС и председателя на ВАС?

Разпоредбата на чл.126 ал.2 от КРБ въвежда правомощието на главния прокурор да осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори. Като се съобрази решение №11/23.07.2020г. по д.№15/2019г. на Конституционния съд на РБ, се налага, че за провеждането на разследване и ангажирането отговорността на главния прокурор не е необходимо да се променя цитираната конституционна разпоредба – защото проверките, разследванията и другите процесуални действия, извършвани от прокурор по сигнали срещу главния прокурор са извън обхвата на възложените на последния надзор за законност и методическо ръководство. Както е разяснено в решението на Конституционния съд, принципът, че никой не може да бъде съдия сам на себе си, е проведен последователно в законодателството и е налице възможност за провеждане на независимо разследване както срещу главния прокурор, така и срещу председателите на върховните съдилища. Всъщност, ако се приеме, че разследването им трябва да се иземе от прокурорите и да се възложи на друг орган /съществуващ или нарочно създаден/, то тогава ще се постави въпрос кой ще разследва този друг орган, а това крие опасност от изпадане в един опорочен кръг. Считам, че всеки магистрат, независимо от длъжността, която заема, е длъжен да спазва закона, а законът е отговорност на законодателя.

3. Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминават обучение по Кодекса за етично поведение на българските магистрати, с оглед правилата за тях, разписани в него?

Смятам, че всеки избран за административен ръководител има необходимост от обучение във връзка с възложените на длъжността функции и задачи от обективно естество /финанси, бюджет, обществени поръчки, формулиране на цели, планиране на служители и т.н./. Това в особена степен се отнася за избраните за първи път административни ръководители, които до този момент са били ангажирани само с правораздавателна дейност, но не е без значение и за административните ръководители с натрупан опит, тъй като законодателството и обективната действителност се променят.

Що се отнася до етичното поведение, смятам, че такова обучение не е необходимо. Всеки избран за административен ръководител е наясно с правилата за етично поведение - както общите, относими към всички магистрати, така и специфичните, относими към административните ръководители по разд.3 от Кодекса. Аргумент в подкрепа на виждането ми е фактът, че избраният за административен ръководител е преминал успешно през процедурата за избор, в която притежаваните от него нравствени качества и поддържаното от него етично поведение, съответно на предвиденото в Кодекса, са били подложени на преценка и са получили положителна такава.

4. Как административният ръководител може да бъде полезен на съдията – наставник?

Наставникът е съдия с опит и знания, утвърден професионалист. Така, за осъществяване на възложените му като такъв функции съдията – наставник няма нужда от административния ръководител. Последният може да му бъде полезен, както и на всеки друг магистрат с осигуряването на материална и техническа обезпеченост за изпълнение на задълженията му, създаване на адекватна организация на работа, създаване на условия за обучения.

5. Каква е ефективността на етичните комисии по места в органите на съдебната власт?

За ефективността на комисииите по професионална етика в другите органи на съдебната власт не мога изразя становище. За комисията в нашия съд мога да посоча, че членовете ѝ съвестно и отговорно изпълняват възложените им функции. На практика те се свеждат до изготвяне на становища за притежаваните от магистратите нравствени качества по повод изготвяне на атестации и участие в конкурси. Проверки по сигнали срещу магистрати не са извършвани, тъй като от години такива не са постъпвали.

6. Ясни, прозрачни и справедливи ли са критериите за допълнително възнаграждение на съдиите, съдебните служители и съдебната администрация?

Допълнителните възнаграждения на съдиите и съдебните служители се определят по Правила, утвърдени от Пленума на ВСС. Намирам, че Правилата съдържат ясни, прозрачни и справедливи критерии в тази насока. Създадени са предпоставки за адекватна и обективна оценка за работата на всеки, за приноса му за изпълнение на задачите на институцията, за постигнатите от всеки резултати по конкретни задачи, за инициативността и допълнителните му ангажименти.

7. Има ли необходимост от промяна на правилата за определяне на условията, реда и критериите за поощряване на съдии, прокурори и следователи, приети с решение на ВСС през 2013г. и променени с решение на Пленума на ВСС през ноември 2017г.

Не намирам необходимост от промяна на посочените правила. Същите поставят ясни и справедливи критерии за поощряване на магистрати при доказани положителни резултати или за награждаването им при проявен висок професионализъм.

8. Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата? Срецнахте ли трудности във Вашия съд при въвеждането ѝ?

Несъмнено единната информационна система е перспективата за работа на всички съдилища. В нашия съд ЕИСС беше внедрена на 06.08.2020г. Тя има безспорното предимство да обединява в себе си функциите на трите предходни /за разпределяне на делата, деловодната и за измерване на натовареността/, в идеен план е предвидена за унифициране и подпомагане работата на съдиите и съдебните служители, за улесняване достъпа на страните в процеса и гражданите, за обмен и извличане на информация. В действителност, когато се въведе системата създаде изключително много затруднения и проблеми. От една страна никой магистрат или съдебен служител не я познаваше. Проведеното обучение на част от личния състав, за два дни, естествено не беше никак достатъчно. От друга страна работата се забави в изключителна степен; за постигането на един резултат трябваше да се извършват множество действия, всяко от които само по себе си изискваше много време, в нелогична последователност, понякога излишни, понякога непредвидени в процесуалния закон. От 18.09.2020г. спряхме въвеждането на новопостъпилите и продължихме да работим с ЕИСС само по образуваните в нея до този момент дела. Понастоящем редица проблеми са отстранени /най-вече свързаните с бързината на операциите и премахването на доста излишни действия/, но продължаваме да констатираме и нерешени проблеми /напр. при извършване на някои справки показаните резултати са невярни/. Ясно е, че системата е нова и различна от всичко, което ни е познато. С време, с търпение, с повече обръщане на внимание на

препоръките на работещите с нея и с осъществяването им на практика, системата сигурно ще стане адекватна на нуждите на съдопроизводството.

9. Във връзка с какви дела най-често е имало искания за разрешаване на спор чрез медиация във Вашия съд, за който говорите на стр.25 от концепцията? Води ли се в съда официална статистика за това?

Всъщност, в нашия съд нито един спор не е разрешен чрез медиация. Както съм посочила и в концепцията си, търсенето на медиацията в рамките на целия ни съдебен район е изключително ниско. Смятам, че то е предпоставено от непознаването на способа, липсата на доверие в ефективността му, а не рядко и от липсата на съдействие на пълномощниците на страните. Това обаче не означава, че е излишно полагането на по-нататъшни усилия за популяризирането на способа, който несъмнено е от полза, както за интереса на гражданите, така и за намаляване на товареността на съдилищата. Считам, че медиацията има място в разрешаването най-вече на спорове от семеен характер, спорове, свързани с деца, имуществени граждански и търговски спорове. Убедена съм, че с още усилия и упоритост, с повече разяснения ще постигнем практически резултати в прилагането на медиацията.

10. По какъв начин бихте мотивирали „правните субекти да използват възможностите за призоваване и за запознаване с делата по електронен път“, което си поставяте за цел на стр.36 от концепцията?

С популяризиране на тези възможности, с разяснения за предимствата, които дават чрез спестяване на време и разходи за идване в съда за фактическо запознаване с делото, за ефикасността на призоваването по електронен път. Това се осъществява, както с указания по конкретни дела, с оглед спецификата на случая, така и принципно с медийни изяви, при публични мероприятия. Междувременно, обективната действителност също допринася за все по-широкото използване на възможностите за електронна връзка със съда. Пандемията от КОВИД - 19 практически мотивира и съда, и правните субекти да контактуват помежду си в много голяма степен отдалечено и електронно. Законодателството също се променя и регламентира разширяването на възможностите за използване на съвременните технологии /видеоконференции/, вменява и задължения в тази насока /предвиденото задължително електронно призоваване за адвокати/.

11. По какви теми ще е полезно за гражданите да се организират тематични рубрики, за които споменавате на стр.38 от концепцията?

Полезно би било всяко разяснение, което би допринесло за повишаване на правната култура, на знанието и разбирането на гражданите за техните права и задължения, за начините за тяхното упражняване и изпълнение. Тук се включват основополагащи теми за структурата и функционирането на съдебната власт, но особено теми, свързани с често

срещани в ежедневието проблеми в семейни отношения, отношения с и по повод деца, авторски права, трудови, противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, разпространени престъпления и др.

С уважение:

Галатя Ханджиева
и.ф.адм.ръководител – председател
на Окръжен съд - Добрич